

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
România, America și alte țări străine 10 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” H. Meltzer, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la biroul administrației, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oraă 12 bani a treia-oraă 10 bani.

Rusia.

De mult timp Rusia a atras asupra sa privirile lumii întregi, dar' poate nici eând în așa măsură, ca în timpul din armă.

Când războiul cu Japonia era în toi, s'au ivit tulburări în Petersburg și în alte orașe rusești. Muncitorii s'au pus în grevă, cerând îmbunătățirea sortii lor, studenții și alte elemente radicale pretindeau drepturi politice, încetarea volnicilor clasei stăpânitoare și în urmă chiar și adunările — duma — orașanești au cerut schimbarea stărilor de până aci. Poliția și miliția s'a folosit pretotindenea de arme, vârsările de sânge s'au perondat prin cele mai de frunte orașe, dar' cu toate măsurile de forță, tulburările n'au încetat de vre-o 10 luni. Când și când se mai făcea liniște ici-colea, ca cu atât mai mare furie să isbacnească de nou. Incheierea păcii cu Japonia n'a contribuit întru nimic la liniștirea spiritelor. Dimpotrivă, în săptămânile din urmă tulburările s'au lătit tot mai mult și au luat caracterul unei formale răscoale. Rusia era amenințată de o strașnică sguđuire și tronul Țarilor Romanov era în primejdie. În câteva locuri răsculații cereau detronarea Țarului și a familiei domnitoare și proclamarea republicei. Unii prevedeau și profeteau repetirea revoluției franceze dela 1789 — în ediție rusească.

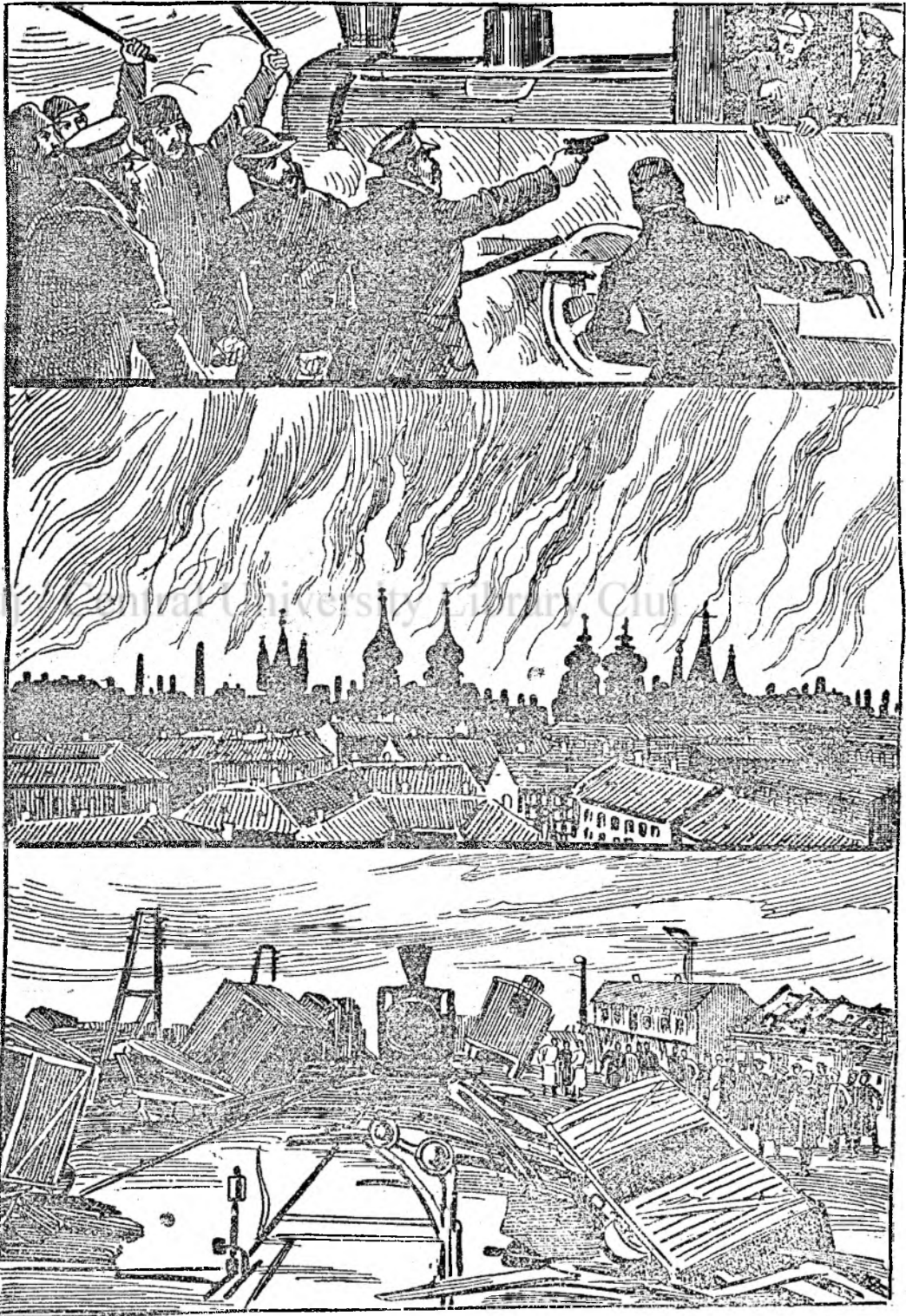
În aceste împrejurări grele, Țarul, deși se zicea că voiește să dea unele drepturi poporului, șovăia. El se părea, că stă sub stăpânirea acelor, cari voiau cu ori-ce preț să fie la putere. Astfel erau marii duci, apoi procuratorul suprem al bisericii rusești, Pobiedonosev, câțiva ministrii etc. Erau însă și de aceea, cari sfătuiau Țarul să fie îngăduitor și să ție cont de cererile poporului. Între aceștia a fost reposatul rector al universității din Moscva, prințul Trubeșkoi, dar cu deosebire Witte, care a încheiat pacea cu Japonia și are încrederea Țarului.

În cele din urmă, când răscoala devenea tot mai primejdioasă, Țarul s'a hotărât pentru părerea lui Witte, și prin un manifest, publicat în 17/30 Oct. c. a dat Rusiei *constituție*, cu parlament, vot universal și libertăți largi, la cari poate nici nu s'au așteptat popoarele Rusiei.

Manifestul Țarului.

În manifestul său Țarul recunoaște, că în capitală și în deosebite orașe ale

Din tulburările în Rusia.

împărăției au izbucnit tulburări și că aceste amenință întregitatea imperiului. Datorința lui este a face să înceteze aceste tulburări și spre acest scop voia și porunca lui este:

1. Să se dea locuitorilor bazele neresturnabile ale drepturilor cetățenești, cari își au temeiul în libertatea religioasă, libertatea cuvântului și de întrunire. 2. Fără de a se întrerupe alegerile pentru parlament, puse deja la cale, să li-se dea drept de alegere și acelor clase, cari până acum au fost

eschise de a lua parte la legislație. Condițiile punerii în praxă a dreptului electoral le va stabili noul parlament. 3. Parlamentul are singur dreptul de a vota legile și numai acele legi au valoarea, cari trec prin parlament. Tot parlamentul are drept a controla pe deregători în conducerea deregătoriei lor.

Cum vedem, pe aceste baze Rusiei îi s'ar asigura o constituție liberală, asemenea țărilor culte din apusul Europei.

Urmările manifestului.

Tot în 30 Oct, c. Țarul a mai dat un manifest, prin care numește pe Witte de primministru: cel dintâiu ministru constituțional rusesc. El are să introducă în Rusia libertățile cetățenești, estinderea dreptului de alegere și funcționarea parlamentului.

Witte și lucrează în direcția aceasta. La porunca lui s'a sistat cenzura foilor, ear' acum se nizește să alcătuiască un minister răspunsabil.

Oamenii sistemului de până aci se duc rënd pe rënd. Din familia Țarului mai mulți inși s'au refugiat, cam pe furiș, în străinătate. Popiedonoscev, temutul și urgisitul procurator, a fost dimis din postul său și în locul lui a fost numit de procurator al sftului sinod prințul Obolenski. Ministrul de interne Buligin a abzis și în locul lui e pus provisor Durnovo. Numai urgisitul Trepov mai e în postul său...

De-odată cu darea libertăților în Rusia, s'a restituit și Finlanda în vechile ei drepturi constituționale. Aceasta s'a făcut prin un manifest al Țarului, dat în Peterhof la 4 Nov. c.

Dar' pe când aceste sunt puse la cale din partea Țarului și a lui Witte, tulburările continuă în cele mai multe părți. Elementele radicale se tem, că îndată ce spiritele se vor liniști și tulburările vor înceta, Țarul va retrage toate făgăduielile. Și se vede, că de aceasta se tem cu atât mai mult, cu cât, după o știre mai nouă, partidul vechiu lucră din răspuțeri pentru a răsturna noul sistem și a statornici stările de până aci.

Între aceste în multe orașe, precum în Moscva, Varșovia, Odessa, Chisineu etc. durează luptele de stradă și sângele curge șiroaie. Plebea, poporul de jos, aprinde, jăfuieste și face cele mai mari cruzimi. O face aceasta numai din dorul de a jăfui sau sunt puși anume la cale de o mână nevăzută din apropierea Țarului? — încă nu se știe.

Una însă e sigur, că în Rusia și după manifestul Țarului e fierbere grozavă. Patimile sunt deslănțuite. Oamenii

sistemului vechiu, al întunerecului, luptă cu sistemul nou, cu lumina. Care o să iese învingător, nu se știe hotărît, dar noi credem că lumina trebuie să învingă întunerecul.

Prelegeri publice. Despărțământul Sibiiu al »Asociațiunii« a luat inițiativa, ca în cursul iernii — ca și în trecut — să se țină în Sibiiu un șir de conferențe publice »cari să fie pentru societatea română nu numai întruniri de plăcută distracție, ci să-i deschidă și o priveliște clară în câmpul diferitelor chestiuni de interes românesc.«

Laudabilă nisuință! Avis celorlalte despărțăminte și societăți culturale ale noastre.

Turburări în Austria. Săptămâna trecută au fost mari demonstrații și furburări în câte-va orașe ale Austriei, puse la cale de social-democrați, pentru votul universal. Demonstrațiile s'au făcut din prilejul publicării manifestului Țarului respective a constituției rusești. În Viena, dar' cu deosebire în Praga, demonstrațiile au degenerat în bătăi sângeroase între Nemți și Cehi. În acest din urmă oraș bătăile au durat câte-va zile și abia le-a putut încâtva liniști miliția. Au fost mulți răniți și sute de arestați.

Parlament în Muntenegru. După Rusia urmează și Muntenegru a fi țară cu parlament. Din Cetinie se scrie, că principele Nicolae al Muntenegrului a dat o proclamație, în care orânduiește alegere de deputați pentru scupcină (parlament), pe care o convoacă pe 6 Dec. v. ziua sftului Nicolae. Principele dă de voie bună unele drepturi poporului la conducerea afacerilor statului și pentru înaintarea binelui și fericirii patriei.

Eată și cea din urmă fără despotică — afară de Turcia — din Europa, schimbată în constituțională.

Cetitorule

lățește „Foia Poporului“ între
cunoștii tăi!

FOITA.

Ceva despre

„Locurile noastre și legendele lor.“

Conferență ținută la prima serată literară a meseriașilor rom. din Bistrița, de Th. A. Bogdan.

În urma stăruințelor și străduințelor nețagăduite ale iubitului nostru președinte Dr. Victor Onșor, cu ajutorul lui D-zeu, din astă sară începând, reuniunea meseriașilor își îmbogățește programul său de activitate, prin așa numitele serate literare. Vesel, că mi sa îmbiat și mie un punct din program, mă simt obligat a satisface acestei atențiuni, și cu plăcere viu a yă întreținea și eu câte-va momente. Nu vë voi ținea mult, ci voi fi scurt, pentru a nu vë molesta prin o cetire prea lungă. Pentru a 'mi cunoaște rolul meu din astă sară, voi face puțină introducere.

Încă pe când eram în etate de 16 ani și mă aflam la preparandia din Blaj, unde mă pregăteam pentru cariera de dascăl român, aveam un profesor ce ne învăța l. română, — și care în fiecare oră, înainte de a se duce din clasă, ne lega de inimă: »mă copii, de îți culege în fiecare zi și numai o cimilitură — mare jertfă ați adus pentru literatura noastră.«

Ascultându-i sfatul, din anul acela începând, adecă de acum 12 ani, nu am lăsat nici o ocaziune nefolosită în care a-și fi putut aduna ceva din gura poporului nostru românesc, — ba pot zice, că une-ori am adunat chiar și dela ungerii sęcui, în timpul când mă aflam printre ei.

Așa încetul cu încetul, azi însămnând o chiuitură, mâne o descântecă, poimâne o poveste, am ajuns de azi am un teanc destul de mare de scrisori și notițe pline cu cimilituri, vraji și farmece, descânțece de dragoste, doine și hori, balade, colinde, povești, tradiții și legende ș. a.

DIN LUME.

Puterile și Turcia.

Din Constantinopol se vestește, că Sultanul nu e aplicat a se învoi, ca finanțele (venitele și cheltuelile) Macedoniei să fie controlate de încredințării puterilor europene. Dacă lucrurile stau astfel, va urma — cum am scris — demonstrația de flote în mai multe porturi turcești.

La demonstrație Franța va lua parte cu două vapoare pancerate. Germania încă va fi solidară cu celelalte puteri, dar' nu va trimite decât un vapor în apele turcești.

Atentat împotriva Sultanului.

Cum știm, în 21 Iulie c. s'a făcut în Constantinopol un atentat sau încercare de omor cu bombe împotriva Sultanului, când eșea din biserică. Sultanul a rămas neatins, dar' mulți oameni s'au nenorocit. S'a introdus cercetare estinsă, care, după cum se scrie din Constantinopol, s'a sfârșit acum. S'a constatat că atentatul l-a făcut comitetul armean revoluționar, care are la dispoziție sume însemnate de bani.

Știri mărunte.

În Svedia s'a constituit un nou minister liberal. Prim-ministru e Staaff.

Regele Spaniei în călătoria spre Viena a sosit în Berlin, unde a avut o primire strălucită.

Teatru român în Sibiiu.

Vrednica »Reuniune a sodalilor români din Sibiiu« va da earăși o reprezentare teatrală săptămâna viitoare, Vineri seara în 17 Noemvrie n. c. în teatrul orașenesc din Sibiiu.

Să vor juca două piese: »Postașul dragostel« comedie în trei tablouri, de Rădulescu Niger, și »Arvinte și Pepelea«, vodevil într'un act de V. Alexandri.

Atragem atenția publicului nostru din Sibiiu și jur asupra acestei reprezentării.

Poporul nostru și mai cu seamă cel delăsate, care nu știe conversa, ci știe spune povești și nu cântă ca ai noștri »fata mea, fata mea,« ci trage câte o doină de sună satu și țî sângeră inima de jelnică cei, — știe multe lucruri frumoase, știe cânta, știe chiuși când e la joc, la Crăciun își colindă, ear' când e la sezătoare spune povești și cimilituri, și le știe spune cu atâta pricepere, cât om să fie, ca să-l poți imita, și să io spui pe cum el țî-o știe spune. (Va urma.)

Din valurile vieții.

Din rău în mai rău.

Tribunalul din Kecskemét a osândit zilele aceste pe un bătrân cu trecut aventuros. Numele bătrânului este Ludovic Lazar. El nu își aduce aminte în ce loc s'a născut, dar' știe, că părinții și 'i-a pierdut ca copil. În vârstă de 22 ani, ca deregător la poștă, a înstrăinat nește bani și a fost osândit la trei ani temniță. Eșind din închisoare a intrat

Podoaba caselor noastre.

La redacția »Foaiei Poporului« în tipografia Henric Meltzer (Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12) a apărut —

chipul bisericii-catedrale ortodoxe române din Sibiu,

— un tablou de toată trumsețea, în mărime de 22 cm. înălțime și 17 cm. lățime, adică aproape în mărimea (formatul) »Foaiei Poporului«.

Tabloul este excelent csecutat, (autotipie) pe hârtie fină, încunjurat cu cadru ornamental (pase-partout), încât el formează podoaba ori cărei case românești.

Prețul cu pase-partout 1 cor. (și porto 10 bani). Fără pase-partout 60 bani (și porto 10 bani).

Din tulburările în Rusia.

— Vezi ilustrația. —

Din scenele petrecute săptămâna trecută cu prilejul tulburărilor și războaielor din Rusia, dăm azi în chip trei.

Ministrul de comunicație, prințul Chilkov a voit să plece din Moscva, dar' n'a găsit mașinist, care să măie trenul, de oare-ce deregătorii dela căile ferate erau în grevă și răsculați. Ministrul a pornit el trenul, dar' răsculații l-au atacat cu ciomege și pușcături și l-au silit a se reîntoarce. Această întâmplare ne-o arată chipul de sus.

Chipul din mijloc și de jos ne arată scene din Varșovia (Polonia rusească.) Răsculații au aprins stația din Varșovia și magaziniile, și focul a mistuit o parte mare din oraș, ear' ceea-ce la gară n'a căzut pradă flăcărilor, a fost zdrobit și nimic de răsculați, cum ne arată chipul de jos.

în slujbă la căile ferate, unde fiind foarte îndemnatic și sîrguincios, a ajuns nu preste mult șef de gară. Atunci s'a însurat, luând de soție o fată din Oradea-mare.

Cineva însă l'a arătat în ascuns la direcțiune, că el a fost în temniță și așa a trebuit să abzică din postul său. S'a aplicat la o societate privată, dar' tot din cauza de mai sus l'a dat drumul. Atunci l'a părăsit și soția. Nenorocitul a voit să se sinucidă, dar' a fost împedecat. Atunci ca se scape de urgisitul nume de Lazar, a scos copia atestatului de învățator a răposatului său cumnat și cu acesta a fost ales învățator în comuna Kedves, cu numele Oroszi, dar' l-au pus condiția, că trebuie să se însoare. S'a însurat deci a doua oară. De frică însă să nu fie descoperit, și-a părăsit postul. Atunci l'a părăsit și a doua nevastă. El s'a însurat și a treia oară, dar' a fost descoperit și tribunalul l-a osândit la 2 $\frac{1}{2}$ ani pentru două căsătorii nelegitime. El acum de 65 ani.

Expoziția de poame din Mercurea.

Zilele de 26—30 Oct. n. c. se numără între zilele memorabile din viața poporațiunii române din orașul Mercurea și jur.

Invitarea caldă, sinceră a »Reuniunii române agricole din comitatul Sibiiu«, în cauza aranjării expoziției de poame, viu răsunset a aflat în inimile, ce bat pentru binele și înaintarea poporului muncitor. Ea în mișcare ne-a pus pe toți cu mic cu mare. Expoziția bun prilej ne-a dat de-a ne manifesta cu vrednicie și de a ne arăta în fața conlocuitorilor noștri de altă limbă, că vocea conducătorilor noștri ne găsește pe toți la locul seu.

Comitetul aranjator local, instituit încă din vară, în frunte cu protopresbiterul nostru Avram Păcurariu, și-a împlinit datorița cu vîrf și îndesat. Ideea de a ținea din prilegiul expoziției conferența învățătoarească și cea preoțească, sfințirea frumosului edificiu școlar, sinodul protopresbiteral, concertul corpului învățătoresc, reprezentația de diletanți și petrecerea cu joc, — a fost una din cele mai fericite. Aceste serbări au făcut de partea românească a Mercurei 5 zile de-a rândul a fost loc de întâlnire pentru întreaga preoțime și dascălime cum și pentru fruntașii noștri din Mercurea și jur.

Conferențele și sinodul protopopesc au fost conduse cu tactul recunoscut de părintele protopop Avr. Păcurariu. Hotărârile luate și cestiunile dosbătute în aceste corporațiuni mature au să fie bogate în consecuențele lor. Actul pompos al sfințirii școlii, condus de părintele asesor consistorial Dr. Ilie Cristea, în calitate de mandatar al Escelenției Sale Metropolitului I. Meșianu, și cu o mare asistență de preoți a fost o serbătoare de prea mărime și de mulțămită cătră atot puternicul D-zeu, ocrotitorul neamului românesc. Cuvîntul ocazional, rostit de păr. Cristea, în vibrațiune a pus toate coardele simțitoare ale inimilor noastre. La serbare au asistat, pe lângă preoțimea și învățătorimea noastră, prim-pretorul Mangesius, preotul rom. cath. și cel ev. luth., notarul Finger, funcționarii judecătorei cercuale, ai preturii și ai comunei.

Terminat actul sfințirii, publicul asistent s'a prezentat în frumos și cu mult gust aranjata expoziție de poame, ce ne-a convins încă odată despre multul gust și dibăcia femeii române. D-nelor române din Mercurea, și între acestea dnei Agnes Dr. Măcelariu și Agapia Vulc, li se revine meritul pentru frumosul aranjament.

Vice-presidentul Reuniunii, dl I. Chirca (Seliște), asistat de membrii comitetului Dr. P. Șpan, Emil Verzariu, I. Popescu (Sibiel) și de secretarul Vic. Tordășianu, urcă tribuna improvizată, de unde dl Chirca, punându-ne în vedere, că presidentul Reuniunii, dl Lucașă împedecat prin bătrînețe și prin timpul nefavorabil, de a participa la serbările mărețe ale harnicilor noștri Mercureni, l'a încredințat pe d-sa cu conducerea frumoasei expoziții, pe care o califică de una dintre cele mai reușite și instructive. Aduce sincere mulțămite tuturor, cari cu căldură au îmbrățișat ideea aranjării expoziției și cari mult au jertfit pentru aceasta nouă ispravă a Reuniunii noastre agricole, ce cu cinste să se pomenească din neam în neam. De încheiere vizând la importanța culturii pomilor și la valorizarea poamelor, ce nou și bogat isvor de venit are să fie pentru noi — declară expoziția deschisă. Dela această dată expoziția a fost mereu locul de întâlnire al tuturor. Dl Chirca și

Tordășianu au fost în permanență în mijlocul nostru și au asistat, în calitate de reprezentanți ai Reuniunii, la toate serbările.

Lăsând descrierea părții privitoare la celelalte serbări altora mai competenți, ac dau câte-va amănunte despre însași expoziția. Ea a avut peste 100 esponenți, din aproape toate comunele din cercul pretorial al Mercurei. Expoziția între altele dovezi ne-a dat, că cultura poamelor în comit. nostru se găsește în înflorire. Soiuri alese de mere și pere priincios teren află până și la înălțimile comunei Poiana și Jina. Zecile de soiuri mere și pere, multele soiuri de struguri și diferitele preparate: compoturi, dulcețuri, sirupuri, vinuri, rachiuri, oțeturi etc., mărturisesc despre interesul ce-l are poporul nostru față de cultura pomilor. Învătători folositoare putem trage cu toții dela aceasta expoziție, ce chemată este între altele, de a stabili numirile românești ale diferitelor soiuri.

Juriul constituit în frunte cu dl I. Chirca ca president și Vic. Tordășianu, ca secretar, și-a îndeplinit cu conștiințiositate greaua misiune a esaminării obiectelor expuse. Premiile principale la grupa mere s'au decernat exponenților I. Chirca (Seliște) și Ilie Nicoară Stoian (Poiana) cu mai multe soiuri alese; la grupa pere exponentului Ioan Beu (Apoldulinf.); la grupa struguri de vin deșteptului notar Dem. Munthiu (Reciu) și la grupa struguri de masă proprietarului Ilie Popp (Ludoș); la grupa vin comersantului Ilie Floaș (Mercurea); la dulcețuri, compoturi etc., dnei Aurelia Micu și Paraschiva Floaș etc.

Premii s'au distribuit în valoare de cor. 200 și 70 diplome de recunoștință. Frumosul esemplu al dlui Chirca, care a renunțat la premii în folosul fondului școlar din Mercurea, a găsit numeroși imitatori; o însemnată parte din premiași a dăruit premiile pentru fondul expozițiilor, întemeiat de Reuniunea agricolă cum și fondului de stipendii pentru viieri, căruia baza ia pus secretarul Tordășianu. Dl notar D. Munthiu, dorind a lega de aceste serbări o frumoasă și folositoare reminiscență pentru viierii din cercul Mercurii, temeiul a pus cu premiul său de 10 cor., căruia l'a mai adaus din al său 10 unui fond de premii pentru cel mai destoinic viier din cerc.

În actul distribuirii premiilor și în al încheierii expoziției, serbările din Mercurea și-au ajuns punctul de culminațiune.

Vice-presidentul Chirca, cunoscut pomolog teoretic și practic, ia dat expoziției importanța instructivă. D-sa, într'un discurs nu se poate mai temeinic, ne-a arătat cari soiuri se potrivesc pentru diferitele regiuni, cari sunt mai cu trecere pentru comerțul mare și cari sunt mai puțin rentabile. Aducând cuvinte de laudă aranjatorilor, exponenților și visitorilor, mulțumește în numele Reuniunii tuturor și îi asigură, că aceasta nu a cruțat și nu cruță nimic când vorba este de a câștiga, pentru poporul nostru nouă isvoare de venit. Protopresbiterul Av. Păcurar, într'un discurs avîntat, referindu-se la importanța serbărilor pricinuite de harnica Reuniune agricolă promite, că poporul l'a fi în veci cu recunoștință pentru jertfele, ce le aduce pe altarul culturii și înaintării poporului. La încheiere secretarul Tordășianu, scoțînd în relief considerantele, ce jurii le-au avut la împărțirea premiilor, cetește lista premiaților, cari își primesc premiile și diplomele. Precum aflu cea mai mare parte a exponenților și-a dăruit obiectele expuse, cari s'au licitat în folosul fondului școlar din Mercurea și în parte în folosul Reuniunii agricole.

Trec peste mesele comune, date după fie-care serbare, trec peste vorbirile din domeniul economic și cultural rostite la acestea și încheiu cu dorința ferbinte, ca poporul și conducătorii să se apropie cu încredere de cârmăcii Reuniunii noastre agricole, ce atât de mult jertesc pentru binele nostru al tuturor.

•Emanuil•

Din Zagra.

Bistrița, la 20 Oct. 1905.

Cât de mare e bucuria părinților când își ved pruncii, după o muncă încordată, ajunși la ținta de mult dorită, nici limba celor ce o simțesc nu o poate spune, decum stilul slăbuț să o poată scrie.

Părinții sunt veseli văzându-și idealul întrupat.

Cu cât n'ar fi îndreptățită o comună a se bucura împreună cu părinții acelor fii? Asemenea părinților fericiți și plini de bucurie, și o comună consimte, simțindu-se veselă, când își vede fii fie-care la locul seu.

Una dintre acele fericite comune fără îndoială e îndreptățită a fi și fruntașa comună grănițerească *Zagra* (cott. Bistrița-Năsăud).

Aceasta comună se poate mândri cu o mulțime de fii eșiți din sinul seu și ajunși la diferite oficii și ocupând o mulțime de posturi înalte. Ea e prima comună care a dat mai multă inteligență — dintre cari unii sunt vrednici fruntași ai națiunii noastre.

Fără esagerare mă simt îndreptățit a aminti pe unul dintre cei mai zeloși, mai energic și mai muncitor fiu al ei, pe *Dr. Victor Onișor*, adv. în Bistrița. Acest vrednic bărbat în urma netăgăduitei sale munci în scurt timp și-a știut câștiga simpatia tuturor, ear' din partea comunei sale a fost ales ca reprezentant al comunei în comitetul fondurilor centrale scolastice și de stipendii din districtul Năsăudului.

Dl *Dr. Victor Onișor* s'a simțit îndatorat a-și reprezenta cu vrednicie interesele comunei, precum și interesele fondurilor, luptând cu ambe brațele pentru ridicarea și valorizarea intereselor acestei importante instituțiuni. Despre munca săvârșită și despre luptele purtate dl *Dr. Onișor* în adunarea convocată în *Zagra* pe 15 Octomvrie a. c. și-a ținut darea de samă.

Adunarea anunțată la forurile competente, a fost concesă fiind de față și notarul cercual, însoțit de 4 gendarmi bine armați, fără de cari — se înțelege — nimic nu se poate isprăvi!!

Fiind de față peste 400 de bărbați în frunte cu preotul și învățătorii, adunarea s'a deschis alegându se ca president adhoc dl preot *Ioan Zinveliu sen.* ca notari dnii: *Ioan Zinveliu jun.* inv. și *Clement Drăgan inv.*, ear' ca membrii în comisiunea verificatoare: *Gavrilă Corbul*, *Simion Pugna* și *Macedon Gavrilaş.*

După constituire i-se dă cuvânt dlui *Dr. Onișor*, care prin o vorbire mai lungă și la înțelesul tuturor spusă,

arată activitatea comitetului fondurilor centrali-scolastice și de stipendii din districtul Năsăudului, începând din 1 Ianuarie 1901 de când reprezintă comuna. Face o introducere, în care arată originea fondurilor, destinațiunea lor și starea de acum, luptele din timpul din urmă avute cu guvernul. Frumoasa vorbire a fost ascultată cu multă atențiune, și din partea celor prezenți de nenumărate ori întreruptă cu aclamări.

La sfârșit, la propunerea dlui *Macedon Mantu*, adunarea aduse importanta hotărâre de cuprinsul următor:

»Adunarea alegătorilor comunali din comuna *Zagra*, întrunită pentru a asculta darea de samă despre lucrarea de până acum a membrului reprezentant al comunei *Zagra* în comitetul fondurilor centrale scolastice și de stipendii din districtul Năsăudului, *Dr. Victor Onișor*, avocat în Bistrița, locuitor competent al comunei *Zagra*, ia la cunoștință darea de samă și îi votează mulțămită pentru lucrarea de până acuma ce a făcut pentru a reprezenta comuna cu vrednicie și a apăra interesele fondurilor, care în parte sunt și proprietatea acestei comune grănițerești.

Aflând adunarea din darea de samă, că înaltul guvern al țerei prin Esceleția Sa dl ministru de culte și instrucțiune publică vrea să facă parte la fonduri și în special la fondul de stipendii, și la aceia locuitori din comuna noastră și peste tot din cele 44 comune grănițerești din fostul regiment al II-lea de graniță românesc, care nu sunt urmași și coboritori din grănițeri ori familii grănițerești, împotriva voinței părinților noștri cuprinsă în »*Erk'arung*«-ul adus în adunarea grănițerească din anul 1851, care a fost voința lor cea din urmă, neștrămutabilă pentru toate-veacurile cât vor fi fondurile întemeiate de ei: după ce în aceasta voință a părinților noștri s'a spus apriat, că din venitele fondului lăsat pentru stipendii, au dreptul să se împărtășască numai coboritorii și urmașii lor grănițeri, după-aceasta menire a fondului n'are nime drept, pe lumea asta să o schimbe, — adunarea alegătorilor comunali din *Zagra* protestează în potriiva poruncii date de Escel. Sa dl ministru de culte și instr. publică, că la fonduri se se facă parte și la copii acelor locuitori din cele 44 comune, care nu sunt coboritori de grănițeri, să declară pe deplin înțeleasă cu hotărârile aduse la comitetul fondurilor în 2 Septemvrie și 11 Octomvrie 1905, prin care a hotărât schimbarea regulamentului de stipendii în înțelesul voinții lăstate de părinții noștri și a duce luptă neîncetată până ce drepturile noastre vor fi recunoscute de guvern, exprimă mulțămită întregului comitet al fondurilor și împreună cu reprezentantul comunei dl *Dr. Victor Onișor*, îi îndeamnă să ducă lupta până la isbândă deplină, nelăsând nimic din voința neștrămutabilă a părinților noștri«.

După aceasta hotărâre, dl *Dr. V. Onișor*, mulțămind participanților de interesul dovedit — îi asigură că și pe viitor va munci cu fruntea ridicată și se va lupta pentru a câștiga și susține toate drepturile fără a suferi știrbire.

Vorbirea dlui *Onișor*, a fost urmată de o furtunoasă urare de »să trăiască«.

Asfel s'a ținut adunarea din *Zagra*.

Teodor A. Bogdan.

„Călimdarul Poporului“ pe 1906.

Earăși a sosit în mijlocul nostru un oaspe iubit și așteptat, care ne arată zilele și sărbătorile de preste an, ne procește schimbarea vremii, ne dă sfaturi folositoare pentru vieța de toate zilele și pentru casă, ne spune glume și anecdote vesele, făcându-ne să mai uităm de greul vieții și ne dă lucruri de cetit, mândre și pline de învățături...

Iubitul oaspe al caselor noastre este »*Călimdarul Poporului*« pe 1906 care a ieșit în tipar și ni se înfățișează și acum împodobit cu multe și frumoase ilustrații. Chiar în fruntea călimdarului se află chipul esecutat artistic al măreței *catedrale ortodoxe române din Sibiu*. Precum biserica catedrală este o podoabă pentru neamul nostru, chipul ei este o podoabă pentru »*Călimdarul Poporului*« pe 1906.

Urmează apoi partea calendaristică cu toate cele de lipsă: lunile, cu sfaturi și termine, cu schimbarea vremii, cu taxele de timbre, tariful postal și telegrafic etc. etc. și »*Avutul nostru*« național, comun: biserici, școale, însoțiri, bănci etc.

Partea literară cuprinde următoarele lucrări alese: *Un pom nobil*, (algorie populară) de *Silvestru Moldovan*. — *Doina bradului*, (poesie) de *G. Săpunaru*. — *Ioan Pop Reteganul*, cu portret. — *Șaua Țiganului* (anecdote) de *Th. D. Speranță*. — *Șanta*, (novelă) de *N. Gane*. — *Organele simțitoare ale plantelor* de *I. Georgescu*. — *Tudor cav. de Flondor*, cu portret. — *Ciobănașul*, (baladă) de *T. A. Bogdan*. — *Ioan V. Rusu*, cu portret. — *Femeia credincioasă*, poveste de *Gr. N. Coatu*. — *Răvașul nostru*, întâmplările de preste an dela noi și din străinătate — *Buciumul și tulnicul*, din »*Dicționarul de muzică*« de prof. *Tim. Popoviciu*, cu două ilustrații. — *Poesii populare*. — *Nora*, (poesie) de *R. Cioflec*. — *Păstrarea cartofilor* (articol economic). Printre toate aceste sunt resfirate multe glume, dintre cari 2 ilustrate, gâcături, anecdote și alte mărunțisuri, apoi drept podoabe 19 ilustrații, înfățișând mai mulți bărbați de ai noștri și din străinătate, vederi din războiul russo-japonez etc.

Luând în samă acest cuprins bogat și multele ilustrații, vom vedea că »*Călimdarul Poporului*« pe 1906, este cel mai ieftin între călimdarele noastre (40 bani și 5 b. porto), având pe lângă toate aceste avantagiul, că e făcut anume pentru trebuințele poporului nostru.

Il recomandăm deci cu toată căldura iubiților noștri cetitori.

PARTEA ECONOMICĂ.

Al X-lea congres internațional împotriva alcoolismului.

Cel dintâiu congres (adunare) împotriva alcoolismului (beției) s'a ținut la anul 1885 în orașul Antwerpen din Belgia, ear' în ăst an în 12 Septembrie s'a deschis al X congres în Budapesta, care a ținut patru zile. Despre acest congres vom să dăm o scurtă dare de seamă și pentru cetitorii »Foaii Poporului«.

La congresul din ăst an au luat parte trimișii alor 16 state străine și 78 membrii străini de ai reuniunilor de abținere (temperanță). Afară de acestia au mai luat parte la congres și un număr însemnat de bărbați și femei vestite din străinătate, cari luptă împotriva alcoolismului.

Congresul din ăst an a fost prezidat de Dr. Delbrück, care în vorbirea de deschidere a arătat, că scopul congresului este de a pune un zăgaz acestui dușman de moarte al omenimei, a arătat, că pe unde congresul s'a ținut adunările sale, pe acolo a și adus roduri binefăcătoare pentru societatea omenească.

După acesta a vorbit președintele de onoare al congresului, ministrul nostru de culte și instrucțiune Dr. George Lukács, care salutând pe congresiști a zis între altele, »că pentru cunoașterea stricăciunii beției, s'a pornit și în patria noastră o mișcare însemnată socială pe acest teren, pentru luminarea societății de a se apăra împotriva alcoolismului«.

Dr. Chyzer a zis, că lupta împotriva beției nu este nouă. Mohamed prin legea sa de a opri pe Turci dela beutura vinului, nu a urmărit alt scop, decât acela de a mântui pe deaproapele său de urmările stricăcioase ale beției.

Profesorul dela univesitatea din Helsingfors Laitineu Toav a arătat în vorbirea sa, că bețivii sunt cu mult mai espuși la tot felul de boale, ca cei

sănătoși și că boalele acelea trec și la copiii lor, cari degenerază și se ofilesc văzând cu ochii, așa că din o singură privire se pot cunoaște, că dela ce fel de părinți se trag.

Preotul și misionarul Gustav Müller, a arătat, că ce stricăciune infricoșată a făcut rachiul între popoarele sëlbatice din Africa, cari după întrebunțarea aceuia așa se ucideau și pustiau, încât nici sabia și glonțul Europeanilor nu li-ar fi putut face pustiiri mai mari.

Eliot Yorche din Anglia a arătat înriurința binefăcătoare a școalelor asupra tinerimei pentru a se abține dela întrebunțarea beuturilor spirituoase; a arătat, că acolo și învățătorii și profesorii premerg cu pildă bună abținându-să dela beuturi și sprijinind cu toate mijloacele societatea de abținere »Total Abstinence Union«.

Inspectorul de școale dela Solnck Ludovic K. Eötvös a propus congresului, ca învățătorii și profesorii să combată de pe catedre la tot prilejul beția și să primească dela școlarii încredințați lor promisiune sêrbătorească, că se vor abține dela întrebunțarea beuturilor spirituoase.

Medicul primar dela spitalul de stat din Pojon Dr. Iacob Fischer a arătat, cum trebuie crescuți copiii, ca să se abțină dela gustarea beuturilor spirituoase; a arătat că greșesc tare părinții aceia, cari lasă une-ori numai în fală, ca și copiii lor să bea beuturi spirituoase și să-și petreacă cu acelea.

Cathechetul din Budapesta Dr. Victor Laczé a arătat, că creșterea din școală nu trebuie despărțită de cea din familie. Aceste două așa trebuie să stea în legătură una alta, precum stă în natură lumina cu căldura. În creșterea de școală se agerește mai tare priceperea (inteligința), ear' în cea din familie se agerește mai mult dragostea. Cu privire la întrebunțarea beuturilor spirituoase, în familie lipsește luminarea priceperii. De aceea școala trebuie să suplinească aceea, ce familia lenevește.

Doama Helenius din Finlanda (Rusia) a arătat, că în țările acelea în cari se cresc copiii pentru abținere,

sunt pe cale de a scoate întrebunțarea beuturilor spirituoase din folosința publică. În America, Anglia și Belgia au introdus în școale știința de abținere și urmările binefăcătoare se ved pretutindenea. Tinerimei se dau astfel de învățături, prin cari li se arată urmările beției pentru trupul și sufletul omului. Pilda aceasta ar trebui urmată pretutindenea.

În urmă congresul a hotărât, ca să se adreseze guvernelor un fel de memorandum, prin care se ceară reformarea legii pentru vinderea și întrebunțarea beuturilor spirituoase; se se impuțineze licențele pentru cărcimărit; se se închidă cărcimele pe timpul Duminicilor; se nu se mai plătcască lucrătorilor Sâmbetă, ci Lunia; se se țină prelegeri publice în toate școalele din Ungaria împotriva beției; se se suspendeze toți dascălii și profesorii bețivi și se se sisteze cantinele din căsarme.

Fiind-că cei mai mulți membrii ai congresului au propus înființarea așa numitelor reuniuni (societăți) de abținere (temperanță), pentru ca prin acelea să se poată pune un zăgaz cât mai tere împotriva beției, credem că nu va fi de prisos, ca cu acest prilej să arătăm câteva date și despre înființarea acestor reuniuni aici la noi.

Cea dintâiu societate de felul acesta, s'a înființat mai înainte de asta cu 60 de ani adecă la anul 1845 în Cluj. Dar' acum au urmat curând întâmplările anilor 1848/9, societatea numită nu s'a bucurat de o primire prea călduroasă din partea publicului.

Membrii numitei societăți de abținere, când intrau mai întâiu în legăturile aceleia, trebuiau să facă următoarea promisiune: »Eu N. N. promit (făgăduesc) pe cinstea mea, că afară de erd'națiune medicală, nu beau nici un fel de rachi«.

Membrii societăți de abținere plăteau la înscriere câte nouă g'oșițe, ear' aceia, cari se făceau membrii pe viață câte un florin. Pentru sumele plătite primeau apoi în cinste anumite cărți și broșuri, în cari se combatea beția.

Dacă mai nainte de asta cu 60 de ani s'a simțit deja trebuința, ca să

VESELIA.

Foia glumească a »Foii Poporului«.

Mercurea la stână.

— Anecdotală, —

Un țigan ce-l chema Cula
Și lucra mereu cu pila
La față cam albenet
C'a pana de corbuleț.

Intr'o zi, ce-i vine în minte,
Dictai c'ar mânca plăcinte.

Dar' nu-i urdă și nu-i caș,
Nici în vană nu-i făină
De-ai scumpă din oraș,
Ba nu este nici slănină

„Caș, caș,
Mânca-te-aș!”

Zice Cula năcăjit:

„De-mi vei face multă ciudă
Am să mânc pe sora-ți urdă,
M'ai auzit!” ...

Și-apoi haida sus pe munte
La ciobani colo la stână
(Ba întâiu nevetei spune
Ca să capete făină).

Ear' la stână când ajunge:

„Bună ziua, baci cinstit,
„Mai lucr, mai ostenești?”

„La 'ntreabă de ce-am venit?”

Insă baciul, ca toți baci
Cam drăcos cum fu din fire
Nu voi ca să asculte
A țiganului vorbire.

Și ce face, să vă spun,
S'apucă iute și 'ngrabă
Și prin stână, pe afară
Tot își caută de treabă.

Stoarcă cașul, face focul,
Spală crinta și găleata,
Ba ciauul, hotorogul
După-aceia ia ciubărul
Și-'n căldarea dela foc
Să apucă toarnă zărul,
Nici un pic nu stă pe loc.

Ear' țiganul tot așteaptă
Năcăjit și pus pe gând,
Căci bag seamă, cum se vede
E cam rău să fi flămând.

Și-apoi Cula, bietul Cula,
Numai sătul nu era,
Căci de două zile încoace
Nu-și mai ferecase gura.

Ba și blăstămata haia
De jintiță din căldare
Tot mereu îi face ciudă
C'ar fi bună de mâncare.
Ba și cașul, ba și urda
Și cu fiica lor cu brânza
Haida tete-o haida, haida
Li deoache mereu rânza.

Dar' pe urmă-și zice 'n sine
După lungă așteptare:

— „Las la dracu cu rușinea,
Că din ea nu faci mâncare!” ...

Și să 'ntoarcă cătră baci,
— „Baciule, mâncați-aș barba
Și mânuța să ț-o țuc

se înfînteze o astfel de reuniune, apoi ce se zicem astăzi, când patina beției se lățește pretutindenea ca pecinginea? Asăzi n'ar trebui să mai existe nici un sat, fără o reuniune (societate) de abținere.

La lucru deci! »Preoți cu crucea în frunte«....

Ioan Georgescu.

Darea de pământ.

Dintre toate dările sau birurile, cum zic frații din regat, cea mai însemnată este darea de pământ. Pentru stat birul acesta este cel mai sigur, pentru cetățeni cel mai drept. Moșia este unica avere materială, pe care nici moșiile, nici rugina nu o mănăcă care — abstrăgînd dela casuri extraordinare — este sigură. Din această avere, care este binecuvîntată de Dumnezeu, statul și-a asigurat o parte relativ destul de modestă și anume 25-5% la sută. Totalitatea acestor procente nu poate trece însă preste suma statorită prin lege, care face 52 milioane de coroane. Baza care a servit la măsurarea acestui bir o formează venitul curat al pământului. Ear' acesta s'a statorit odată pentru totdeauna prin articolul de lege VII din anul 1875 în modul următor: Teritoriul fiecărei comuni s'a împărțit în mai multe dricuri, apoi s'au designat în fiecare dric diferite parcele de pământ și s'a chibzuit cât venit curat pot aduce, conform împrejurărilor locale, diferitele soiuri de pământ. Aceste parcele au servit, deci drept model după care s'a statorit apoi venitul curat pentru întreg teritoriul comunei. Datele câștigate prin această lucrare s'au introdus în registre întocmite anume pentru acest scop, cari se numesc registre catastrale și cari cuprind în sine foile funduare, foile de posesiune și altele.

Registrele acestea se păstrează parte în original, parte în copie atât la direcțiunea financiară cât și la primăriile comunale. Darea de pământ e statorită într'o sumă anumită pentru fiecare comună în parte și notarul comunal respective oficiantul încrezut cu conscrierea dărei de pământ nu poate încasa nici mai mult nici mai puțin decât ce-i prescris în lege. E deci neîntemeiată plîngerea unor economi că notarul îi încarcă cu mai multă dare de pământ decât cred ei că s'ar cuveni să plătească. Notarul lucrul acesta nu-l poate face,

deoarece fiecare proprietar de pământ își are el însuși o foaie de posesiune separată, pe baza căreia i-se conscrie darea de pământ.

Cu toate acestea însă trebuie să ne întoarcem vorba și să zicem că n multe casuri plîngerea economilor e îndreptățită, însă nu întru toate. Se poate ca oare-care proprietar de pământ să plătească mai multă dare decât se cuvine, dar' aceasta în multe casuri nu e vina notarului ci a lui proprie.

De unde derivă lucrul acesta? Precum am spus mai sus baza dărei de pământ e venitul curat. Prin urmare dacă acesta se schimbă, evident că și darea trebuie să se schimbe. Nisuița fiecărui econom este de a-și sporii averea și îndeosebi de a-și cumpăra cât se poate de multă moșie. Din nisuița aceasta se naște vînzarea și cumpărarea de pământ. E lucru cunoscut că moșia trece dela unul la altul de regulă cu toate bunurile și cu toate poverile ei. Darea însă în tot cazul se ține strîns legată de pământ. Dela sine urmează deci, că cine cumpără pământ trebuie să plătească și birul după el, ear' cine vinde să se usureze pe sine, căci nu e în interesul statului ca să se plătească unul și același bir de două ori. Aceasta nici nu se poate întempla dar' se întemplă adese-ori că cel-ce 'și-a vîndut pământul plătește și pe mai departe darea după el, până când prin vr'o întemplanie oarecare se descopere greșala. Dar' schimbări în proprietatea pământului mai pot urma și prin trecerea moșiei dela un proprietar la altul pe altă cale d. e. donațiune și ereditare. Cu deosebire cea din urmă este de mare însemnată și aici se întemplă cele mai multe greșeli.

Evidența schimbării dărei de pământ se ține de datorința notarului și el e dator să o facă aceasta din oficiu. Când schimbarea se întemplă prin contract de vînzare resp. cumpărare sau de donațiune, pe care l face notarul, și darea se trece de regulă în evidență. La schimbări pe calea ereditară însă mulți notari își uită de datorință sau nu primesc nici o îndrumare sau informațiune despre schimbarea întemplantă.

Pentru aceea e bine ca fiecare econom care a dat sau a căpătat pământ să-și vadă însuși de necazul seu și îndată ce crede că notarul a întemplant a trece în evidență oarecare schimbare, ce s'a întemplant în moșia sa, să-și reclameze dreptul, pe care îl dă legea cerînd dela notar trecerea în evidență a schimbării săvîrșite. Conscrierea dărei de pământ

se face pe la sfîrșitul fiecărui an, e deci chiar potrivit acum de-a atrage atențiunea economilor nostri asupra acestui bir împărătesc, care e cel mai însemnat și cel mai greu pentru proprietarii de pământ. Devale.

Insemnătatea reuniunilor cu privire la înaintarea poporului Român.

— Disertațiune de Iustin Sohora Inv. —

Motto: »In unire e puterea«.

(Urmare.)

Este în un sat o familie constătoare din zece membri. Sunt în stare foarte slabă, nu au decât o vacuță care le dă câte o leacă de »dulce«.

Copiii fiind toți mici — prin urmare neapți de lucru — sunt avisăți la traiul din brațul tatălui lor.

Acesta moare... Rămâne văduva cu opt copii mici!...

Ce să facă? ... Mortul trebuie îngropat. Cu ce?...

De unde să aibă cel puțin 30 fl. acum în grabă?...

Ș-ar vinde vaca, nu-i vine bine, căci rămân copiii flămânzi. Ar merge la un bocotan să ceară ca împrumut acea sumă, acesta nu-i dă, că se teme, că văduva nu-i va putea plăti. Vre-un făcător de bine nu se arată, căci Doamne, acum sunt foarte rar oamenii cari să mai cugetă și la necazul altuia!...

Impinsă de necaz merge la Jidan, care bucuros i dă cu »vecsel« un sac de făină și 1—2 ferii de vinars...

Popa mai poate îngădui!...

Inmormîntarea se face.

Necazul adevărat numai acum să începe, căci pe semne până mortul e în casă, necazul nu se simte așa de tare ca după inmormîntare...

Ce să înceapă biata văduvă? Are opt copii, o vacuță și o datorie de 30 fl. după care sumă trebuie să plătească »numai omeneste« 7 fl. camătă pe un an. Afară de aceasta camătă »omenescă«, punem venitul ce-l are Jidanul din făina și vinars pe cari i-lea dat mai scumpe cu 2—3 fl. ca cu bani gata.

Spune-mi zău gătata-i treaba

.....

— „Mai așteaptă puținel“
Zice baciul cătră el.

— „Să aștept? E ușor de așteptat
Pentru cel ce-i îmbuibat,
Dar mie cu maț uscat,
'Mi vine greu la așteptat...

— „Bine zici tu mîi țigane,
Ved eu că tu nu ești prost
Insă una — azi e Mercuri —
Toți creștinii mîncă post.“

— „Nați-o drace!“ — zice Cula
Ptiu! ce treabă fără rost
Când se mîncă și eu plăcinte
Hai că-i Mercuri și-i cu post.

Ptiu! trăsni-o-ar treabă slabă
Asta-i goală făcătură!...

Mai mîncă acum plăcinte
Ștergete frumos la gură!“

Cătrănit și năcăjit

Iși pune neică mîna 'n chică
Și ș'o 'ntinde și ș'o smulge
Și ș-o trage, ș-o sfîrtică.

— „Ce faci Culo?“ zice baciul

Hăhăind și plin de haz,

„Nu te scărmana aicea,

Nu-ți mai fie acum necaz

Dacă vrei să fii cuminto

Și de vrei să mi-te sature

De caș, brînză și plăcinte —

Roagă-te de sfînta Mercuri“.

„Că mă rog, călca-m'ar vaca

Și'n genunchi și'n cote-o rog.

Dară spune-mi unde șede!...

— „Mai la vale în bîrlog“,

Zice baciul — și-îl duce

Pân' la locul anumit. —

— „Iat' aicea-i sfînta Mercuri

În aceasta vizunie,

Of sărmana! — vezi cum șede

Ca o pustnică'n pustie...

„Dară una țî-o mai spun,

De voești să te audă

Ia o bătă' ș'o îboldește

Că-i bîtrână și-i cam surdă“.

— Și-apoi să cam duce baciul

Pe potecă cătră stîna

Ear țiganul iute-și cată

Prin pădure — o prăjină

Colea țapănă uscată,

Și-o aduce la bîrlog...

.....

— „Sfîntă, Maică Mercurată“

Strigă Cula cu putere,

„Rogu-te frumos mă iartă

„De voi mîncă plăcînțele!...

Și împinge-odată prăjina

Cu putere cătră fund,

Ear de-acolo mornăiele

Fioroase să aud.

„Moro, moro

Mercurato ești de-acolo!“

Zice Cula

Și ear' împinge prăjina

.....

Răgnet, vuet să aude

Sbierături îngrozitoare

Și din peșteră ca fulger

Eată că un urs apare,

Ca să-i dea lui bietul Cula

Sfînta binecuvîntare...

Un an o mână veduva cum biata poate, dar' iată anul trecut.

Datoria sau cel puțin camăta de 7 fl. trebuie plătită. De unde?... Nu o poate. Jidanul părește și aduce execuție. Vaca veduvei, hrana băeților se vinde cu doba!...

Ce va fi acum de ei?... Au ajuns la traista de cerșitor.

Toate aceste se pot incunjura cu ajutorul »reuniunii de înmormântare«!

Scopul acestei reuniuni precum am zis mai sus — este plățirea imediată a unei sume (60—70 fl.) drept despăgubire, respective asigurarea cheltuielilor de înmormântare.

Suma statorită de bani se plătește numai membrilor, cari nu au alt obligament decât, ca din când în când să plătească o sumă de tot neînsemnată (20—30 cr.)

Să poate deci convinge ori cine despre bunătatea unei astfel de reuniuni.

Să înființăm dragii mei reuniuni de înmormântare, căci în adevăr acestea sunt ajutorul cel mai neprețuit pentru familiile nenorocite! —

Reuniunea de temperanță are scopul nobil de a feri pe om de scârboasa patimă a beției, prin aceasta a-l scuti de ruina materială, fizică și morală.

Cine nu ar ști istorisi sărăcia cutăruia, sau alte rele provenite din beție?!

Câte casuri a-și putea pune și eu aici ca exemple, ca din acelea se putem învăța a ne feri de beție, căci numai în un sat câte se întâmplă?!

Mă mărginesc totuși la unul, ca să se vadă mai apropiat urmările funeste ale beției!

Locuitorii comunei noastre în general sunt oameni buni, evlavioși, harnici și de omenie, însă precum în toate pădurile sunt și vreascuri netrebuitoare așa și la noi ca și pe alte locuri sunt unii (pușini) cari prin patima beției au ajuns din avut ce era la — cerșitor!

Cu deosebire unul — să zicem că îl chiamă d. e. Costantin gospodar cu moșie mare, cu 4 boi, 2 cai, oi etc. a ajuns — »hordar« sau »troagăr« în oraș.

Beția afurisita l'a pus bine, căci acum nu-'s boi, nu-i moșie, nu-i nimic și nu are bietul nici ce purta în spate decum ce se mânânce!...

D'apoi sănătatea lui, Doamne fe-rește de un chip ca al lui!...

Știți D-voastră ce face alcoolul cu sănătatea?

Ceea-ce e rugina pentru fier sau ce e vermele pentru plante, aceea e beutura spirituoasă pentru sănătatea omului!

Toate rod pe 'ncetul rugina în fier sau ce e vermele la rădăcina plantelor, iar' alcoolul în trupul omului.

De pe fața sa nu se poate ceti sănătate și frumseță bărbătească, ci o stare de plâns a sănătății, provenită din alcoolul, care a atacat creierul, inima, plumănille, stomacul, ficatul... cu un cuvânt toate organele și membrele sale de odată. Căci trebuie să știți D-voastră, alcoolul nu strică numai d. e. stomacul, ci strică toate organele pe 'ncetul, prin urmare el este cel mai periculos venin.

Alte veninuri omoară omul iute și la cas de nevoe sunt și leacuri, cu ajutorul cărora ar putea scăpa, dar' alcoolul îl omoară pe 'ncetul, dar' sigur.

Bietul Costan acum trăește în des-nădejde, fiindcă sufletul seu necăjit nu vrea să sboare din trupul său și mai necăjit!...

Tot așa stă și cu sufletul, adevă cu morala.

Sufletul seu a degenerat rău. E în o treaptă cu animalele

Beția i a tâmpit și cel mai sfânt sentiment ce l' are un om: iubirea și respectarea și cinstitarea părinților!...

Ia perit rușinea, omenia, e nepăsător, viclean și fără caracter. E în stare, ca pentru o glăjuță de vinars a comite și cel mai mare păcat, căci »beția e ușa tuturor răutăților«. Pentru o gură de vinars își pune capul.

Bine zice cine-va când vede vre-un om beat: »și a băgat pe dracul în el«. — Are dreptate, că în adevăr vinarsul e bețură diavolească, de care el se folosește la ispitirea și îndemnarea oamenilor la rele, ca așa mai ușor să câștige sufletul!... (Va urma.)

FELURIMI.

Pace și războiu. Prof. Dr. Alex. Peez din München într'un studiu istoric publicat de curând a socotit câți ani de pace și câți de războiu au avut Austria și Ungaria în cei din urmă patru secolii. Eată datele sale:

în sec. XVI. 26 ani de războiu și 74 de pace
« « XVII. 65 « « « « 35 « «
« « XVIII. 47 « « « « 53 « «
« « XIX. 15 « « « « 85 « «

Să înțelege că aici numai războaiele cele mai mari au fost luate în socoteală. Așadar în patru secolii în 153 ani a fost războiu și în 247 ani pace sau: tot la trei ani a fost războiu. Timpuri mai liniștite pentru monarhia noastră au început sub domnia împărătesei Maria Terezia și a fiului său împăratul Iosif II. —

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Sălciva-de-sus.

Subscrișii ca epitropii comitetului parochial al comunei Sălciva-de-sus își țin de datoriță în numele comitetului parochial a mulțami și pe calea aceasta frunțașei comunei Lupșa, a cărei reprezentanță comunală a binevoit în anul trecut 1904 a da odată 40 bucăți grinzi mari și după aceea 97 bucăți grinzi și scânduri din pădurea comunală, pentru edificarea bisericii noastre. Totodată își țin de datoriță a mulțami și acelor singuratici locuitori, cari din averea lor au binevoit a dăruia o grindă-două cari sunt următorii: Gosa Niculae I. Niculae, George Popa Cosma, Dumitru Căbulea, jude, George Popa Ieab, Vasilie Căbulea, Dumitru Oprișă, Ioan Bădău, Ioan David, George Vașiu, Ioan Bastea concu, Nicolae Capău, Ioan Pasc, Petru Ceapa, Vasilie Drăgoi I. George, Ioan Bădău Drela, Niculae Oprea I. Vasile, Nicolae Bădău drela, Nicolae Bățaș, George Boier, Dumitru Popa, Ioan Alb I. Georgică, Petru Oprișă, Vasilie Alb, Nicolae Alb, Ioan Sabău și Ioan Popa Bastea toți câte 1 grindă; Nicolae Ciapa 2 grinzi; Andrei Candrea preot, Ioan Nicoară preot, Ilie Span, Dumitru Nicoară greun, Pavel Oprea, Ilie Vlad I. Iuon, Vasilie Vlad I. Iuon,

Ba să-l prindă
Să-l întindă,
Ba-l sucește
'l învârtește,
Și mi-'l strânge
Și mi-'l frânge
Și la dreapta mi-l trânteste;
Apoi iară mi-'l isbește
Și pe urmă cu pâlmoaia
Frumușel îl netezește.
Și strigă țiganul,
Și sbeară sârmanul,
— »Sfântă Mercurată,
»Maică Mercurată
»Tulai! Vaile-o! Of de mine!
»Sfântă Mercurată
»Maică Mercurată
»Lasă-mă că mor sub tine!
Găfăia Culița
Numai, numai câte-odată...

Larma asta de tot mare
S'auzi la locul stâni
Și mi-l scapă pe biet Cula
Căci vin droaie-acuma câinii.

»Mulțămescu-ți Doamne sfinte«

— Zice Cula, —

»Că ești bun, și faci tot bine,
Dară sfinții tăi — ți-o spun —
Numai samână cu tine.
Și chiar maica Mercurată
Tulai Doamne-i blăstămată.

Eu viu cu o rugăciune —

Și ea dă 'n min' ca 'n căne.

Viu să-i cer iertare
Ia-mă cară la spinare.
Că și eu ți-o-am ghioldit
Dară las numai pe mine
Numai cum i-a trebuit...«

A. Tutor.

Poesii populare.

Din Alămor.

Culese de Vasilie Părăian inv.

Trandafir roșu de munte
Răsărit la badea 'n curte
Eu m'ăș duce să-l plivesc
De mumă-sa nu 'ndrănesc

C'am auzit-o de-acasă
Cum bătea cu pumnu 'n masă
Până i-oi fi eu nevastă
I-a crește iarba 'n fereastră
Până i-oi fi de ajutor
I-a crește iarba 'n cuptor.

Ce mi mie 'n lume drag
Lelița cu șurțu alb
Cu crătința figura
Care-mi rupe inima
Cu cărpa cu chicurele
Pe pofta inimei mele.

Bădișor cu șeșe boi
Vindeți doi și-mi ia războiu,
— Pentru trei fire de tort
Nu mi-oi pune plugu 'n pod
Mi-oi sămăna grâu ca jaru
Și l-oi duce în tîrg cu caru
Și-oi cumpăra jolj cu valu
Să te 'mbrac mănec-te-amaru
Și-oi cumpăra jolj cu cotu
Să te 'mbrac mănec-te focu.

Ilie Vlad I. Vasile, Vasile Vlad I. Iuon, Petru Horga, George Vlad Butaș, Vasile Goia I. Dumitru, George Vlad Nistoi, Vasile Goia I. Ștefan, Ioan Vlad I. Vasile, Vasile Popa Morar, toți câte 1 grindă; Lazar Vlad I. Nicolae 2 grinzi: George Cir, Ioan Cosma Bustan, George Vașiu Birzan, Petru Cosma I. Iuon Carb, Ioan Cir Balaban, Petru Cosma grec, Ilie Cir gistaș, Ioan Șpan, Vasile Nicoară cam. Vasile Carior I. Todor, Ioan Petruța I. Nicolae, Nicolae Relea, Vasile Măraciu, George Căbulea, Iuon Hentea, Iuon Roșca, Ioan Ciapa, Petru Sabău, Gavrilă Orb, George Horga, Vasile Giurgiu, Vasile Alb I. Constantin, George Căbulea, Toma Orb, Nicolae Hentea, Lazar Relea, Nicolae Andreș toți câte 1 grindă; Nicolae Andreș, Ioan Suciș Meleandru, Dumitru Nușui toți câte 1 scândură; Ioan Cir I. Ilie, Iuon Cosma I. George, Dumitru Burșitan Sclafu, Ilie Vlad I. Vasile, Alecsandru Măcăeșu, Nicolae Răcătau I. Suciș și Petru Ciapa toți câte 1 grindă.

Mulțămindu-le încă odată, rugăm pe bunul D-zeu, să le respălătească din darurile sale avute și bogate.

Epitropii bisericii gr. or. rom. din Sălciva-de-sus.

Mihailu Gajia.

Vasile Moisi.

Din Reghinul-săsesc.

Cu ocaziunea petrecerii de vară aranjată de comitetul despărțământului »Reghin« al Asociațiunii în Reghinul-săsesc, la 10 August st. n. 1905, s'au încasat cu totul suma considerabilă de 400 cor., din cari subtrăgându-se spesele de 194 cor. 18 fil., rezultă un venit curat de 205 cor. 82 fil. Au binevoit a suprasolvi următorii domni:

Dionisiu Șimon, mare proprietar Sângeorgiul-de-Câmpie 16 cor.; Traugott Fromm, primariu orășenesc, Reghinul-săsesc, Eugen Marinoviciu, mare propr. Fărăgău, Dr. Ioan Popescu, adv. Reghinul-săsesc, Iosif Popescu, director la banca »Murășana« câte 6 cor.; Dr. Ioan Harșia, adv. Reghinul-săsesc, Galaction Șagău, protopresbiter Cuesdiu, câte 4 cor.; Familia Birtolon, notar cercul Lăscud, Dr. Romul Boilă, cand. de adv. Blaj, Doamna Nicolau Marinoviciu, vënd. de comerciant Reghinul-săsesc, Ilariu Nicoară, scriitor Teaca, câte 3 cor.; Sever Barbu, contabil la »Murășana« Reghinul-săsesc, Daniil Boilă, Dicio-Sân-Mărtin, Dr. Alecsandru Ceușan, medic Reghinul-săsesc, Nicolau Matora, preot Sân-

georgiul-de-Murș, Ioan Raș, preot Filipișul-mic, Stefan Rus, protopresbiter, Murș-Oșorheiu câte 2 cor.; Florea Bogdan, ingineriu Reghinul-săsesc, Ioan Borda pădurar Răstoșnea, A. Cadar, propr. Meșterhaza, Victor Calini, contabil Reghinul-maghiar, Simion Cioloca, docente Lugig, Petru Gorea, preot Fărăgău, Zacharie Ilioviciu, învețator în pensiune Fiscut, Michail Moldovan, friser Teaca, Nicolae Moșișu proprietar Gurghiu, Teodor Mroka, pictor Reghinul-săsesc, Alecsandru Murășan, primariu Ernoțfaia, Nicolae Nașcu, preot Polăț. Alecs. Nicolescu, preot Meșterhaza, Vasile Orășan, Sân-Iacob, Ioan Rus, preot Aiud, Simion Șbărcea, preot Toplița-română, Iosif Șipoș, timariu Reghinul-săsesc și Ioan Truța, finanț Răstoșnea, câte 1 cor.

Primească marinimoșii suprasolvenți precum și toți contribuitorii și pe aceasta cale cele mai călduroase mulțămiri.

Comitetul aranjator.

CRONICĂ.

Alegere de protopresbiter. La alegerea de protopresbiter gr.-ort. al tractului Agnita, s'aversită în 14 Noemvrie n. a. c. au întrunit majoritatea voturilor — 28 — domnul Ioan Baptist Boiu, fost profesor, oficial consistorial în Sibiu. Preotul Vasile Duma din Jabeșița a primit 10 voturi, ear' Ioachim Muntean, paroch în Gurariului 6 voturi.

Procesul »Răvașului«. »Răvașul« din Cluj a fost improcesuat pentru agitațiune contra națiunii maghiare, ce s'ar fi făcut prin art. »Nădejdea« publicat în Nr. 14 c. Tribunalul și tabla reg. a respins cererea de acuză a procurorului și așa procesul nu s'ține. Apărător a fost dl adv. Dr. Amos Frâncu.

Pensionare. Protopopul gr.-cat. al Țichindealului, dl Demetriu Cutean la cererea proprie a fost trecut la pensie, cu 1 Ian. 1906.

Impărat și profesor. Un profesor dela vestita universitate americană Havard, cu numele Peabody, ține în Berlin un șir de prelegeri. La cea dintâi, ținută în 30 Oct. în aula universității, s'a adunat public mult și ales și pînă la cei dintâi era de față și Impăratul Wilhelm, ministrul prusiac de instrucție, secretari de stat, ambasadori, și tot corpul profesoral universitar, — ascultând cu mult interes învețatul cuvânt al profesorului american.

»Autonomia Macedoniei«. In Belgrad a apărut o foaie nouă a Sêrbilor macedoneni cu titlul »Autonomija Macedonia«, având deviza: »Balcanul e al popoarelor balcanice, Macedonia a Macedonenilor«. Foaia e pârținitoare a Bulgarilor și de aceea întâiul ei număr a fost ars de tinerimea sêrbă.

Rectificare.* Ni-se scriu următoarele din Bistrița: Din incidentul concertului dat de dnii: Ștefănescu și Millea în Bistrița, apăruse o corespondență și în prețuita D-voastre foaie »Foaia Poporului«, în care domnului Ștefănescu-se face o critică și înviriure nemeritată.

Drept rectificare serviască următoarele:
1. In seara concertului anunțat de dnii Ștefănescu-Millea, era și cina comună în onoarea dlui protopop jubilaș Gerasim Demide, tot în acea sală și la acelaș timp.

2. In vederea acestora, noi — mai mulți inteligenți din Bistrița, — prealabil ne-am înțeles și așa am aflat de bine, că dnii concertanți — s'și scurteze programul.

3. Eu însărcinat fiind, le am comunicat dorința noastră. Nu le-a convenit, dar' s'au acomodat. Multora nu le-au plăcut lucrul acesta. Dar' dnii concertanți nu sunt de vină.

4. Dl corespondent nu a fost de față la înțelegerea noastră. Aceasta esplică totul. Bistrița, Octomvrie 1905.

Dr. Gavril Tripoș.

Pe aripile smeului. Sêptemăna trecută la nește deprinderi de arme în Anglia, s'a vëndut un om sburënd în vënduh, dus de un smeu (bălaur), de tel cum slobod băieții smei în înălțime. Cel ce a făcut o astfel de probă a fost generalul Capper. Smeul a fost făcut din trestie (bambus) avea pânza de mătasă și puterea de urcat a lui era mărită prin un mecanism (mașinărie). Așa Capper a putut spiona din înălțime trupele dușmane.

»Călințarul Poporului« pe 1906
a apărut și s' află de vëndare la librăria »Foaie Poporului« și la alte librării. Prețul 40 bani și porto 5 b. (23 cr). Este cel mai teștin și mai bun călințar românesc, întocmit anume pentru trebuințele poporului nostru. Cu prînsul îl dăm la alt loc al foaiet noastre. Aci dăm sfatul tubiților noștri cetitori, că pentru cumpărarea călințarului s' se însofească din un sat câte mai mulți inși și s' trimiță banii pe un singur avis postal, eăci în acest caz porto banilor le vine mai teștin. Pe aviz apol s' arete la a cul adresă s' trimitem călințarele în un pachet,

*) Sunt rugate și celelalte foi a publica aceasta rectificare.

Sêracu bărbatu meu
Cănepă mi-o sâmênat
Boală 'n oase mi-o băgat
Cănepa-i lucru de casă
M'ăși culca, ea nu mă lasă
Eu mă 'ntorc cătră pârte
Dară cănepa mă vede
Mă 'nturnam cătră cuptor
Ia hoșu de răschișor,
Mă 'nturnam cătră icoane
Iacă furca, bate-o doamne
Mă duceam la cepu buții
Iacă chelțeu cu călșii
Eu mă tot țeresc de ei
Ei tot strigă că-s ai mei
O batăvê Dumnezeu
Sunteți tot în jurul meu.

S'a dus badiu 'n cătânie
Mi-o lăsat grădina mie
Mi-o arat-o, mi-o grăpat-o
Numai nu mi-o sâmênat-o,
Sâmêna-oi calapêr
Badiu-i verde ca și ei,

Sâmêna-oi ochișele
Badiu-i oacheș ca și ele
Sâmêna-oi busuioc
Badiu s'o dela joc
Sâmêna-oi gândăcei
Badiu-i roșu ca și ei
Sâmêna-oi măghiran
Badiu-i tinêr și viclean.

Mă duc seara pe uliță
Mă întâlneam c'o copiliță
Cu douê botițe în mână
Cu apă dela fântână,
Dă-mi mândro sê beu și eu
Ba eu bade-o nu ți-oi da
Că ne vede măicuța
Și ne strică dragostea.
Dar' mergi bade-o la fântână
C'acolo-i găleata plină
Și bea bade-o cât fi vrea
Că-i scoasă de mâna mea.

Foaie verde lemnișor
Nu-s fete ca'n Alămor

Inalte și sprâncenate
Și spre dragoste-aplecate
Ochi-s negrii ca neghina
Gura-i dulce ca smochina
Când o prinț a sâruta
Nu te mai poți sătura
Ca de vin dulce toamna
Și de somn primăvara.

Foaie verde bob urez
Lumea toată și-a ales
Ce-a fost bun și dragostos
Ce-a fost dulce și frumos,
Dară și eu mi-am ales,
Trei fire de neghinuță
Și-o mândruță cam negruță,
De negruță numi ciudă,
Că-i de neam așa și rudă
Și neamul la neam s' trage
Greu s' poate al desface
Mi-e dragă frunza frumoasă
Și mândruța negricioasă.

Cununii. Nic. I. Marcu și Mărioara D. Mosora, își serbează cununia lor religioasă, Duminecă în 19 Nov. n. c. la 2 ore p. m. în biserica cea mare din Săliște.

— Ioan Catanici și Paraschiva Man, își vor serba cununia Duminecă în 12 Noemvrie n. în biserica gr. or. rom. din Slimnic.

*

Preoți Români în America vom avea în curând, atât gr.-or. cât și greco-catholic. Consistorul gr.-or. a destinat pentru România din America de nord pe tinerul preot M. Bălea, sfințit de curând, ear' paroch gr.-cat. a fost numit dl Dr. Epaminonda Lucaciu, fost paroch în Cenadul-sârbesc (diecesa Lugojului). Dr. Lucaciu se va așeza în orașul Cleveland-Ohio.

*

500 cor. remunerație primește acela, care în afacerea furtului săvârșit în 8 Oct. c. la poșta din Sibiu, va servi cu date, cari se asigură succesul investigației sau va duce pe urmele făptuitorului.

*

Instalarea fișpanilor noi, numiți de guvernul Fejérvári a întâmpinat greutăți în unele comitate șoviniste. Intre alții la introducerea contelui Teleki în Cluj s'au făcut mari demonstrații, atât la primărie, cât și în casa comitatului. Era p'aci ca fișpanul să fie lovit în cap. Asemenea s'au făcut demonstrații și la instalarea fișpanului din Pesta ș. a.

*

Dreptul limbilor în Austria. Guvernul austriac a poruncit, că gendarmeria din Galizia (Polonia austriacă) să folosească, oficios și în serviciu limba polonă.

*

Baptiștii. Ministrul de culte face cunoscut, că pe baza art. de lege XLIII. din 1895 a recunoscut confesiunea (legea) baptiștilor (botezătorilor) maghiari, cari au o parochie constituită în Ocea (comit. Pestei). Organizarea și credințele lor s'au publicat în »Bud. Köz-löny«. Va să zică avem cu o nefericită lege mai mult, în atât de »fericita« Ungarie.

*

Fabrică de făină de crumpene. În partea nordică a Ungariei, în ținuturile Slovacilor e o așa de bogată roadă de crumpene încât mai mulți fruntași au hotărât să ridice o fabrică de făină de crumpene. Fabrica se va întemeia în Cubinul-int.

*

Despărțământul Făgăraș al Reuniunii Inv. gr.-cat. din Archidieceasă conform §-lui 21 din statute, își va ține adunarea de toamnă Duminecă în 12 Nov. st. n. a. c. în Săsciori cu un program constatător din 15 puncte, între cari o prelegere practică și disertații.

Cu acest prilej se dă și o producție teatrală, împreună cu petrecere cu joc.

*

Tifus. În zilele aceste s'a ivit în măsură mare, ca boală lipicioasă, în Sibiu, tifusul sau lingoarea. În total până Marti s'au înștiințat 192 de cazuri; de atunci cazurile au început să scază. Mulți din bolnavi sunt trasați în spital.

*

Inchiderea universității din Viena. Senatul universitar al universității din Viena a închis universitatea, sistând prelegerile. Causa sunt tulburările și bătăile dintre studenții nemți și slavi, cari s'au început Sâmbăta trecută și s'au continuat pe strade și în săptămâna aceasta, după închiderea înaltei școale.

*

Esundare. Zilele aceste lacul Scutari (Albania) și râurile Drina, Poiana și Kiri au eșit din alvia lor și au înecat în jurul orașului Scutari la 30 de sate. Sau prăpădit mai mulți oameni și o mare parte a animalelor,

*

Furtunul de vară în Bihor. Din Oradea se scrie, că zilele trecute în mai multe părți ale Bihorului, precum în Székeiyhid, Kismarja Erselind etc. au fost furtuni de vară cu potop de ploaie, tunete și fulgere și grindină. S'a văzut și un frumos curcubeu.

*

Dar pentru biserică. Subscriși în numele comitetului par. gr. or. din Tapu, aducem și pe aceasta cale mulțămintă Prea Onor. domn Ioan Droc, fost protopresbiter al tractului Mercurea și de present asesor consistorial, și Prea Stim. soție Agapia, cari au donat sfintei noastre biserici o Evanghelie frumoasă cu litere latine, precum și unele predici tenebrale și ocazionale. — Dumnezeu răsplătească cu bine nobila faptă a donatorilor. Tapu la 16/29 Octomvrie 1905. Ioan Tranea, par. gr.-or. Const. Dordea, epitr. cassariu.

*

Cas de moarte. Subscriși cu inimă înfrântă de durere aduc la cunoștința tuturor, cumcă iubitul lor soț, tată și frate: Ioan Doctor, paroch gr.-cat. în Săulia-rom., după un morb îndelungat, împărțit fiind cu ss. sacramente ale muribunzilor, a repausat Duminecă în 5 Noemvrie n. c. la 2 ore p. m. în anul al 54-lea al vieții și al 21-lea al preoției sale.

Rămășițele pământești ale defunctului s'au astupat Marți în 7 Noemvrie n. c. în cimiterul gr. cat. din Săulia-română. Valeriu, cadet în Sibiu, Veturia, Valeria, Lucreția, Silvia și Emanoil ca fii și fice, Lucreția născ. Valerian ca soție, Dr. Emanoil Doctor, medic în Viena, ca frate.

*

Mort în vârful cupeului. În una din zilele trecute vre-o 50 de univesitari au făcut cu trenul o excursie din Budapesta la Ercsi. Seara când s'au întors veseli spre casă unul din ei s'a plâns că-l doare capul. El a eșit afară din cupeu și s'a urcat în vârful lui pe scara de fer, ce se află lipită din afară la cupeu. El a șezut aici la margine și a mers așa până la podul de fer dela Bpesta, unde nenorocitul s'a lovit de stâlpii de fer ai podului, cari i-au crepat capul în patru. El a murit îndată și trupul i-a fost găsit pe vârful cupeului, la gara din Budapesta. Numele lui e Várkeőy.

*

Trei milioane de șire. Foaia franceză »Intrasigeant« s'a schimbat în foaie de sară, dar rămâne condusă tot de Rochefort, redactorul prim al ei. Din acest prilej un coleg al lui Rochefort scrie, că Rochefort și-a început activitatea de scriitor acum 50 ani și în acest timp a scris aproape zilnic câte un articol Dacă la un articol luăm câte 150 șire, pe an es 54 mii de șire și așa Rochefort a scris în 50 de ani 2.700.000, adică aproape 3 milioane de șire, cari în formă de carte ar da 300 volume.

*

A apărut: »Abecedar și Întâia carte pentru deprinderea limbei maghiare în școalele populare, pe baza planului ministerial de învățământ, de Francisc Koós, inspector școlar în penziune și consilier regesc și Vasile Goldiș, prof. gimn. în pesiune și secretar consistorial în Arad, edițiunea a V-a, corectată.

Prețul legat 40 fil. Brașov, editura H. Zeidner.

*

Cartea engleză: Românul american, atât de trebuincioasă celor ce sânt sau merg la America, a eșit în tipar în tipografia noastră în o ediție nouă, prelucrată cu îngrijire. Cartea, cum știm, e alcătuită de dl Victor Lazar. Prețul 1 cor., și 10 bani porto. se poate procura la administrațiunea »Foi Poporului«.

Producțiuni și petreceri.

În Săsciori.

Tinerimea română din Săsciori aranjează o producțiune teatrală împreună cu cântări, Duminecă în 12 Noemvrie st. n. a. c. din incidentul adunării desp. Făgăraș al reuniunii inv. gr.-cat. români, în sala școalei gr.-cat. din

Săsciori. Venitul curat e destinat în favoarea școalei.

Program: »La mănăstire« duet. »La fântână« de A. Bena cor. mixt. »El-zorab« de G. Coșbuc declamare. »Ai plâns și tu vreo dată« duet. »Vara în pădure« de N. Ganeș cor. mixt. »Cântecul marinarilor« de Tudor de Flondor cor mixt. »La sate« teatru în 3 acte de Rădulescu Codin. După producțiune urmează dans.

Dela teatru.

Joi seara s'a predat o piesă, al cărei subiect e luat din copilăria marelui geniu, poetul german Goethe. Sâmbătă seara s'au dat doue piese mai mici de-ale lui. Atât Joi cât și Sâmbătă seara a fost mult și viu aplaudat dl Sonenthal, formând el și dl Stärk, apoi dl Günther, mai cu seamă Sâmbătă seara, succesul serei. Duminecă seara s'a delectat numărul public în melodiile ușoare și fine al măestrului de opere comice, Offenbach, în opera lui comică: »Frumoasa Helenă«. Luni seara s'a jucat cu succes comedia »Mauerblümchen«, ear' Miercuri seara opereta predată de nenumărate-ori în Viena, cu bun succes: »Pufferl«.

Sig.

Prețul bucatelor.

În Lugoj.

Prețul bucatelor în piața Lugojului — după »Drap«. — a fost următorul: Grâu prima calitate per hectol. 14.60 cor. Grâu de mijloc 14 cor. Săcară prima calitate 13 cor. Orz prima calitate 12.60 cor. Orz de mijloc 11.80 cor. Ovės prima calitate 13 cor. Ovės de mijloc 12 cor. Cucuruz prima calitate 13.40 cor. Cucuruz de mijloc 12 cor. Mazere 48 cor. Linte 72 cor. Fasole 36 cor. Cartofi 8 cor.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Ier. G. în II. m. Să publică în foaie și și în broșură.

P. On în Geo Noi avem numai »Călimarul Poporului«, pe 1906 cu 45 bani. Trimite banii și îl capeti. G. B. par. în Bar. Cât știm, dare de drum ai să plătești numai dacă ai avere privată.

B. D. neg. în T. Cere cataloage de cărți dela Bibliotecă Ciurcu (Brașov) și Kraft (Sibiu) și vei afla ce întrebă.

Ab. Nr. 1512. În foaie se poate să le publicăm, dar' remunerație nu putem da.

»Țiganul în căruță« se află la autor: Em. Suciu în Măgărei p. u. Bürkö. Trimite-i 30 bani în timbre.

I. M. în Med. Ai trimis 2 cor. abon. dar pentru Călimar n'ai trimis 45 b.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografie« Henric Meltzer.

Amatorilor de cacao și ciocoladă se recomandă:

Candol-Cacao

al lui Joan Hoff

care are cel mai mic conținut de grăsime, este deci foarte ușor consumabil, nu cauzează nici când constipație, și pe lângă cel mai în bun gust este ostraordinar de ieftin.

Veritabil numai cu numele
Joan Hoff
și marca de sentire »Leuc«

Paohete à 1/4 kg 90 fil.
» 1/2 » 50 »

Să capătă pretotindinea.

Silvestru Moldovan

Băieții să desvească cu ea deosebit de bine și nu sufer de tulburări de mistuire.

S'a valorat excelent în cazuri de vărsare, catar de mațe, diaree etc.

În țeară și străinătate o recomandă multe mii de medici.

Cel mai bun nutreț pentru băieți sănătoși și cari sufer de stomach.

Să capătă în farmaci și drogherii.

Fabrica de articli nutritivi diet. R. KUFEBE

Viena I, și Bergedorf—Hamburg.

110 A 4-7

Sobe noue.

Cuptoare de fier cu aparat de regulare.

Sobe și cuptoare.

Le expediază din depositul din Sibiu. Din atelier franco la fiecare stațiune.

La cerere se trimit pre-curanturi.

Deposit bogat în tase, în sirme și în place de sobă, în instrumente de camin și în păstrător de instrumente de camin, pietri de sobă.

Cărbuni de peatră și Coaks
50 de chilogr. se aduc acasă în Sibiu.

Carol F. Jekell
Sibiu.

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gagașă a se prezenta odată în persoană pentru-că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspândirea și starea boalei, ori-cât de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea răului, ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci se-și descrie boala cu deamă-rantul și după ce va fi esaminată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea la cel mai mare secret. În scrisoare se pună marcă de răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau la cerere espresă se retrimite.

Un astfel de leucitor și curățitor e Institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII. Kerepesi-út 10) unde cu bunăvoință și conștiențiositate capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vicții seculare, unde i-se curăță sângele bolnav, servit i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palócz vindcă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metoda sa proprie de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de beșică, de țave, de tisticale, de șira spinării, de nervi, urmările sianiei și ale sifilisului, boala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palócz dela 10 ore a m. până la 6 ore seara (Duminera până la 12 ore la amezari).

Adresa: Dr. PALÓCZ medic de spital specialist: Budapesta VII. Kerepesi-út 10. 18 30-

Noroc enorm la Török!

Neîntrecut

e norocul, care favorizează colectura noastră principală. Deja am plătit onorațiilor noștri cumpărători în timp mai scurt mal mult de 21 milioane coroane de câștiguri; între aceste cele mai mari câștiguri, anume:

de 2-ori marele premiu de **600.000** coroane
câștigul cel mai mare » **400.000** »

cum și câștiguri 4 à cor. 100.000, 3 à 90.000, 2 à 80.000, 3 à 70.000, 3 à 60.000, mai multe à 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 și afară de aceste încă alte multe câștiguri mari à 10.000, 5000, 2000, 1000, 500 cor. etc.

Recomandăm deci a participa la loteria de clasă, cea mai bogată în șanse de câștig în lumea întreagă și a comanda la noi un los de noroc. — În viitoarea, a 17-a, loterie de clase se vor trage

110.000 losuri cu 55.000

de câștiguri de bani și anume în total în suma enormă de 14 milioane 459.000 cor.

Bestellen Sie die bei Ihrem

Namen stehende Glücksnummer!

Viel Geld verschönert das Leben! Vielleicht überrascht der Mann die Frau oder die Frau den Mann durch Ankauf der neben den Namen stehenden Nummer mit einem Hauptgewinn! Der Zufall spielt im Leben eine grosse Rolle und kann es gerade ein Zufall sein in der neben dem betreffenden Namen stehenden Nummer das Loos getroffen zu haben, welches einen grossen Gewinn erhält.

Adám, Adél	12109	Dezso, Erzsébet	65878	Iván, Jolán	23 3	Ottó, Melánia	21451
Adolár, Agnes	3223	Edo, Esz er	4043	Jakab, Józsa	98322	Ódón, Farczisz	55177
Adolf, Agota	22037	Elek, Etel	41799	János, Judit	35597	Pal, Fessli	2737
Agoston, Amália	60017	Elemér, Flóra	107273	Jenő, Juliska	54895	Péter, Olga	51515
Aladár, Anna	41777	Emil, Franciska	82443	József, Karolin	17339	Pista, Paula	101969
Albert, Anatólia	74366	Endre, Frida	92777	Kálmán, Katinka	63775	Richard, Pelagte	34-55
Aliréd, Apollonia	20292	Ernő, Genovéva	52551	Károly, Katalin	48741	Robert, Petronella	79787
Akos, Aranka	101001	Perenc, Gertrad	12113	Kornél, Klára	66344	Rudolf, Piraska	12533
Ambrus, Berta	50901	Frigyes, Gabriella	93989	Kristof, Klotild	7279	Salamon, Regina	65-27
András, Blanka	35266	Filóp, Gizella	60037	Lajos, Kornelia	109707	Samu, Rózsisa	17718
Antal, Borbála	2392	Gábor, Hedvig	20999	Laszlo, Krisztina	56919	Sándor, Rozalia	38107
Arnold, Boriska	90372	Gáspár, Helena	79747	Leó, Kunigunda	96922	Simon, Sári	107397
Árpád, Betti	32417	Gergely, Henriett	51631	Lipót, Laura	21624	Tamás, Sarolta	48364
Arthur, Bella	105317	Geza, Hermina	38997	Lőrinc, Lenke	66022	Tibor, Szereza	74377
Aurél, Brigitta	13223	Gusztáv, Hilda	2736	Mánó, Leónia	6270	Thamér, Theodorika	2727
Attila, Cecelia	52333	György, Ibojka	55487	Márton, Lidia	31484	Tivadár, Teréz	34950
Balázs, Cornelia	74397	Gyula, Iduska	35375	Márton, Lina	95297	Tóbiás, Terus	55477
Bálint, Dóra	24034	Henrik, Ilona	34477	Mátyás, Ludmilla	52977	Vendel, Valeria	20005
Barnabás, Dorottya	9001	Hermann, Ilma	92792	Mihály, Luiza	24292	Viktor, Veronika	101011
Bela, Cecilia	38277	Hugó, Ilka	46495	Miklós, Magdolna	65146	Vilmos, Viktória	50908
Benedek, Eufemia	108855	Ignác, Irén	12115	Miksa, Melvin	45622	Vince, Vilma	12413
Bernát, Emma	51377	Illes, Irma	45273	Mór, Margit	12306	Zoltán, Zsófia	65365
Dániel, Ernesztin	101911	Imre, Izabella	109333	Nándor, Mária	109689	Zsigmond, Izuzsanna	5463
Dávid, Eva	16864	István, Janca	27174	Orbán, Mártha	36784		
Dónes, Evjén	92157	Izidor, Johanna	53077	Oszkár, Matild	67197		

Cel mai mare câștig ev. 1,000.000 coroane. Special 1 premiu cu 600.000, 1 câștig à 400.000. 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 și încă multe altele.

Plătirea conform planului a losului original de clasa I. este:

Pentru 1/8 los original fl. — 75 sau Cor. 1.50, pentru 1/4 los original fl. 1.50 sau Cor. 3.—
» 1/2 » » » 3.— » » 6. » 1/1 » » » 6.— » » 12.—

și aceste se vor espeda cu rambursă sau după trimiterea înainte a banilor. Planuri oficioase gratis. Comande la losurile de mai sus rugăm a ni-se trimite cu deplină încredere până în

23 Noemvrie a. c.

fiindcă numerii de mai sus curând pot să treacă și tragerea clasei I. începe deja în 23 Noemvrie a. c.

285 5-6

A. TÖRÖK & Co.

cea mai mare neguțătorie de loterie de clasă a Ungariei

Budapesta, Despărțământul de loterie de clasă a colecturii noastre principale.

Centrală: Theresienring 46/a.

I. Filială: Waltznerring 4/a.

II. Filială: Museumring 11/a.

III. „ Elisabethring 54/a.

Să poate căpeta la G. Scheyhing și Victor Onțlu, Sibiu etc. și la I. B. Teutsch, Sighișoara. Să fim atenți la banda RUSEASCĂ de vamă a pachetelor originale și la marca de scutire K. & C. 246 2-10

Atelier tehnic de dinți

al lui 187 6-6

E. Dieker

Strada Măcelarilor Nr. 30
vis-à-vis de catedrala gr.-or. română.

1-2 băieți

se primesc în frânzăria dlui Petru Moșă, strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 1.

Tineri de 15-16 ani se primesc sub condiții mai favorabile. 263 1-8

Căsătorie.

Un tiner respicient la finanți, aflător în un oraș din Ungaria, voiește să ia în căsătorie o domnișoară română. Respiciențele are plată fixă anuală de 1200 cor. și avere de 12.000 cor. fiind singurul la părinți. Dela fiitoarea lui soție se recere se aibă o zestre de 4000 cor. și se știe și ungurește, de oare-ce în orașul, unde se află el, nu se vorbește decât limba maghiară. Ofertele se se adreseze în plic închis la redacția „Foii Poporului”. 256 2-2

Invetăcei

se primesc care știu scrie și cetl bine la măestrul măsur

Lazar Banciu
în Turnișor.

239 4-4

Bănci de școală folosite,

dar' reparate ca noue, cu 3 și 4 locuri de șezut sunt de vândut refun. Prețul de loc câte 1 cor. 50 bani la

WILHELM CONNERTH

253 2-3

Strada Gușteriței Nr. 53.

Cognac medicinal.

Ape minerale

umplere proa-peta de toamnă

259 2-3

recomandă

Ludovic Fuchs

A XXV-a loterie de binefacere reg. ung. de stat

pentru scopuri de folos general și binefacere. Aceasta loterie are 7691 de câștiguri în sumă totală de 865.000 cor. cari se plătesc în număr.

Câștigul principal 150.000 cor.

Mai departe:

1 câștig principal cu . . . cor.	50.000	20 câștiguri cu à cor.	500
1	20.000	50	100
1	10.000	100	50
2 câștiguri cu à	5.000	1000	20
5	2.000	6500	10
10	1.000		

Tragerea nesmintit în 28 Decemvrie 1905.

Un los costă 4 cor.

Losuri se capeta la Direcțiunea de rente a loteriei reg. ung. în Budapesta (Oficiul principal de vamă) la toate oficiile postale, de dare, de vamă și de sare, la toate stațiunile căilor ferate și în cele mai multe trafici și zarafii.

250 2-4

Direcțiunea de rente a loteriei reg. ung.

Fabrica Sterling Remedy & Co. Kramer Indiana America-nord.

Tablete de mânat ușor și cu efect sigur.
Trecere pe an mult preste 10 milloane de șatule.
Curat vegetabile. Intăritoare de stomach.
Prețul per șatulă de probă cor. 1 20, pe șatulă de familie cor. 2.50.
Se pot căpeta numai în farmacii, în șatule originale.
Deposit pentru Sibiu în farmacia „La Vulturul negru” a dlui Carol Müller, mai departe se află în toate celelalte farmacii. 234 5-12

Cele mai bune nobilitări de viță de vie,
cum și vițe de vie cu tăietură și cu rădăcină, americ. sau europene
furnisează
Prima școală transilvană de viță de vie
Mediaș — Medgyes
a lui M. AMBROSI, proprietar de vii, presidentul comisiei de vierit a reuniunii economice transilvane sās. etc.
Preț-curant gratis și franco. 243 4-6

Institut de credit funciar din Sibiu.
Strada Pintenului nr. 2.

<p>Imprumutari hipotecare pe anuități. Scrișuri funciare, scutite de dări. ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cautiune și vadiu și ca cautiuni de căsătorii militare.</p> <p>Depuneri spre fructificare. Dajdia la interesele dela depuneri e plătește institutul.</p> <p>Esc. mptare de cambii.</p> <p>Avansuri pe efecte publice.</p> <p>Credite de cont-curent contra intabulări și altă garanță.</p>	<p>Esecutarea de fiecare afacori de bancă și de zarafie prin Cassa de schimb Sub condițiuni culante, mai cu seamă: cumpărarea și vînzarea de efecte publice monete strălne, răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate, incasarea de cambii, chocuri și asemnări, predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate, ingrijirea de coale de cupoane. luarea efectelor în deposit spre păstrare, inchiriarea de resorturi de casse de fer (safe deposits), sigure contra incendiului și a spargerii, etc. 1 44-52</p>
--	--

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Nr. 743/904.

251 2-2

Publicațiune.

Comuna **Chesler** — de 970 suflete —
dă în arândă pe calea licitațiunii publice în
22 Noemvrie a. c. la 2 ore d. a. edificiul
lăgădăului cu drept de vânzare deschis
a beuturilor, împreună cu vindere de tutun,
șare și boltă pe 3 ani, din 1 Ianuarie 1906
până în 31 Decemvrie 1908 st. n.

Prețul strigării 400 cor.

Vadiu 10%.

Oferte în scris și ulterioare nu se admit.

Chesler, la 26 Octomvrie 1905.

Primăria comunală:

Eugen Bian, **Isaila Papara,**
not. cerc. primar.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător
al II-lea la școala comunală fostă grănițe-
rească din Cugir (Kudsir, Hunyadmege).

Emolumentele:

800 cor. salar fundamental.

100 cor. relut de cuartir.

30 cor. relut de grădină și 12 metri
cubici lemne de foc.Rugările se se înaintează până în
20 Noemvrie a. c. comitetului școlar co-
munal din loc.

Cugir, în 2 Noemvrie 1905.

Ioan Muntean,

261 1-1 inv. dirigent, not. comit. școlar.

A P E L.

Înmulțindu-se numărul bolnavilor de tifus
în Sibiu, e de temut, că personalul existent
instruit pentru îngrijirea acasă a bolnavilor,
în curând nu va fi îndestulitor.

Sunt invitate deci toate acele persoane
femeiești, cari sunt aplicate a face, pentru re-
munerație, îngrijirea bolnavilor de tifus, a se
înștiința la administratorul spitalului civil
Francisc-Iosif, ca după o instrucție scurtă de
3 zile în spital în îngrijirea de lipsă, se se
poată recomanda din acest loc partidelor
private, ca îngrijitoare.

Sibiu (Nagyszeben), în 4 Nov. 1905.

262 1-1

Primarul.

Bonă.

Să caută lângă doi copii o bonă in-
teligentă, care se știe și nemțește ceva.

Adresa:

Directoara Lola Bauer

curtea teatrului

260 1-3

Este grandios rezultatul
cu

văpseala argintie ● ● ●
● ● ● **pentru cuptoare.**

Marca soareului.

Singurul mijloc fără miros a ținea cuptoarele
durabil frumoase. 258 2-6

Deposit principal la

LUDOVIC FUCHS.**O moară de vapor**

cu două caturi, zidită solid,
cu 3 pârcehi de petri, întocmită pentru măcinat,
plan și ca simplă moară de cernut și cu 4/4 jug.
pământ lângă ea, aflătoare în loc bun și aproape
de stațiunea călei ferate, esistență dela 1872 din
pricină de retragere dela afacere, e de vândut cu
preț convenabil, 254 2-3

Informații mai de aproape se pot lua dela
administrația acestei foi, sub „Moaară de vapor“.

Pentru tipar responsabil **Henric Meltzer.****„DUNĂREA“ societate de asigurare**

Fonduri de garanță de preste 40 milioane cor. — Intemeiată la 1867.

Avem onoare a Vă încunoștiința, că societatea de asigurare »Dunărea«
a înființat la centrala institutului de credit și economii »Albina« din
Sibiu o agentură generală investită cu dreptul de a libera polițe.

Societatea de asigurare »Dunărea« care dispune de fonduri de garanție
în sumă de preste 40 milioane cor., primește prin agentura ei generală din
Sibiu (strada Măcelarilor nr. 20) pe lângă cele mai favorabile condițiuni
asigurări contra daunelor cauzate prin

245 3-3

foc,

grindină,

spargere de sticlă,

furt prin spargere, precum și toate combinațiunile de
asigurări pe viață și de rentă viageră.

Promițând a rezolva prompt și culant ofertele ce ni-se vor înainta,
Vă rugăm să ne onorați cu încrederea D-voastră și să uzați la ocasiunea
dată de serviciile noastre.

»ALBINA«

institut de credit și de economii.

Societatea de asigurare

»DUNĂREA«

Biroul agenturii principale:

Sibiu, strada Măcelarilor nr. 20.

„CĂLINDARUL POPORULUI“.

A apărut:

„Călimdarul Poporului“ pe 1906.

Cel mai bun și mai ieftin călimdar românesc, cu cuprins bogat și felurit,
pregătit anume pentru trebuințele oamenilor dela țară. Afară de partea calenda-
ristică, cuprinde povești, poezii, anecdote și glume, articlii economice,
găcituri etc. etc. și neîntrecutul:

Răvașul nostru

toate întâmplările mai însemnate de preste an, dela noi și din străinătate.

Călimdarul e împodobit cu

18 ilustrațiuni alese

între cari minunatul chip al Catedralei ortodoxe române din Sibiu.

Prețul 40 fileri și porto 5 fileri.

Să află de vânzare la librăria „Foi Poporului“ și la toate librăriile.

Paul Nendvich, Sibiu.**Sobe și cuptoare de fert**
(Sparherde)de toate prețurile
în executarea cea mai simplă și cea mai bogată.

Liferare se face din

Sibiu și Alba-Iulia

sau la dorință franco la ori-ce stațiune de cale ferată.

Liste de prețuri la cerere.

Paul Nendvich.

233 5-6

Deposit în Alba-Iulia.

